A TANÁCS VÉLEMÉNYE

(2008. február 12.)

Finnország 2007–2011-es időszakra vonatkozó aktualizált stabilitási programjáról

(2008/C 49/02)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre ([1]) és különösen annak 5. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel a Bizottság ajánlására,

a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

A KÖVETKEZŐ VÉLEMÉNYT FOGALMAZTA MEG:

(1) 2008. február 12-én a Tanács megvizsgálta Finnország 2007–2011-es időszakra vonatkozó aktualizált stabilitási programját.

(2) Finnország makrogazdasági teljesítménye az elmúlt években erőteljes és kiegyensúlyozott volt, a növekedés az utóbbi években jelentősen felülmúlta a várakozásokat. A gazdasági tevékenység jelenlegi ciklikus fellendülését megfelelően használták ki költségvetési többlet elérésére és a népesség elöregedésére való felkészülésre, jelentősen csökkentve az államháztartás fenntarthatóságának kockázatait. A közvetlen demográfiai változások azonban várhatóan visszafogják a gazdasági növekedést már a programidőszak végén és kisebb költségvetési többletet eredményeznek, ami azt jelenti, hogy továbbra is ellenőrizni kell az állami kiadásokat.

(3) A program alapjául szolgáló makrogazdasági forgatókönyv szerint a reál GDP növekedése a programidőszakban mérséklődik, miközben 2008–2009-ben 3 % fölött marad és 2011-re csökken valamivel 2 % fölé. A jelenleg rendelkezésre álló információk ([2]) fényében úgy tűnik, hogy a forgatókönyv megalapozott növekedési feltételezéseken alapul, 2010-re és 2011-re vonatkozóan pedig óvatossá válik. A program inflációs előrejelzése valószerűnek tűnik.

(4) A Bizottság szolgálatainak 2007. őszi előrejelzésével nagyjából összhangban a program jelenlegi változata szerint az államháztartási többlet 2007-ben várhatóan a GDP 4,5 %-a, szemben a stabilitási program előző változatában foglalt, a GDP 2,8 %-ának megfelelő célkitűzéssel. Ez a 2006-os év vártnál jobb teljesítményéből eredő áthozatnak és az államháztartási bevételeket meglepetésszerűen növelő 2007-es gazdasági növekedésnek köszönhető, miközben a kiadások összességében összhangban voltak a korábbi tervekkel. A 2007. évi költségvetés végrehajtása általánosságban összhangban volt az előző programról szóló tanácsi véleménnyel ([3]). A Tanács megállapítja továbbá, hogy a 2007. évi költségvetés általánosságban összhangban volt az eurocsoport költségvetési politikákról szóló, 2007. áprilisi iránymutatásaival.

(5) A program fő célkitűzése az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságának biztosítása tekintettel a népesség elöregedésére. Az előző változathoz hasonlóan Finnország középtávú költségvetési célkitűzése a költségvetési egyenlegre vonatkozóan a GDP 2 %-át jelentő államháztartási többlet strukturális értelemben (azaz ciklikus hatásoktól megtisztított egyenleg, egyszeri és egyéb intézkedések nélkül). Az államháztartási és az elsődleges egyenleg minden évben csökkenő, bár 2007-ben magas szintről indult. A program azt tervezi, hogy a strukturális többlet maradjon a középtávú költségvetési célkitűzés fölött a programidőszakban. A program előző változatával összehasonlítva az új változat előrejelzése szerint a (közös módszertan alapján számított) strukturális többlet 2007-ben 1,5 százalékponttal magasabb lesz, de 2010-re mindkét változat egyforma mértékű strukturális egyenleget vetít előre. A legfrissebb változatban a többlet erősebb csökkenése a kiadási hányad mindössze csekély mértékű

([1]) HL L 209., 1997.8.2., 1. o. Az 1055/2005/EK rendelettel (HL L 174., 2005.7.7., 1. o.) módosított rendelet. Az ebben a szövegben említett dokumentumok az alábbi weboldalon érhetők el: http://ec.europa.eu/economy_finance/about/activities/sgp/main_en.htm

([2]) Az értékelés mindenekelőtt a Bizottság szolgálatainak őszi előrejelzését és a Bizottságnak a nemzeti reformprogram 2007. októberi végrehajtási jelentéséről szóló értékelését veszi figyelembe.

([3]) HL C 71., 2007.3.28., 1. o.

csökkenésével magyarázható, miközben a bevételi hányad jelentősebb mértékben esik vissza. Utóbbi a bejelentett adócsökkentések fokozatos bevezetését tükrözi, valamint válaszul a GDP növekedésére a bevételek óvatos előrejelzését. A kiadási hányad kevésbé szembetűnő csökkenése az előző változathoz képest azt tükrözi, hogy emelkedett a kormány számára az új kormányzati ciklus első évére, 2008-ra előrehozott kiadásnövekedéssel meghatározott többéves költségvetési plafon.

(6) A programban szereplő költségvetési előrejelzésekkel kapcsolatos kockázatok összességében kiegyensúlyozottnak tűnnek. 2008-ban a költségvetési eredmény a programban előre jelzettnél akár jobban is alakulhat, tekintve az erre az évre vonatkozó szembetűnően óvatos adóbevételi feltételezéseket. Kockázatot jelenthet a gyors béremelkedés az állami szektorban, ami felfelé irányuló nyomást gyakorol a kiadásokra. Másrészt a következő évek óvatos növekedési előrejelzései, konzervatív bevételi feltételezésekkel összekapcsolódva ellensúlyozzák a kockázatokat.

(7) E kockázatértékelés alapján a programban szereplő költségvetési irányvonal lehetővé teszi, hogy kellő mértékű tartalékkal a programban tervezettek szerint teljesítsék a középtávú célkitűzést a programidőszak alatt. Ez összhangban van a Stabilitási és Növekedési Paktummal. 2008-ra azonban költségvetési expanziót terveznek, amelyet a Bizottság szolgálatainak őszi előrejelzései szerint a strukturális többlet GDP-arányosan 0,5 százalékpontos, a program szerint pedig 1 százalékpontos csökkenése jelez. Miközben a várakozások szerint 2008-ban a gazdasági feltételek a „kedvezőről" semlegessé válnak, nem megalapozatlan, hogy az előző évek kedvező gazdasági feltételei átnyúlnak 2008-ra. Ezért fennáll annak a kockázata, hogy a program által alkalmazott költségvetési irányvonal 2008-ban a ciklus irányába ható politikába kezd. Az esetleges ciklikus ösztönzés azonban korlátozott lehet, és a költségvetési politika már a következő évben nagyjából semleges irányvonalat tételez fel. Fenntartanák a jelentős költségvetési többletet.

(8) Az államháztartás fenntarthatóságát tekintve Finnország összességében alacsony kockázattal szembesül. Miközben az elöregedő népesség költségvetésre gyakorolt hosszú távú hatásai meghaladják az EU átlagát, az elfogadott nyugdíjreform segít visszafogni a nyugdíjkiadások előre jelzett növekedését a következő évtizedekben. A programban tervezett költségvetési egyenleg 2007-ben, nagy strukturális többlettel jelentős mértékben hozzájárul a népesség elöregedése okozta hosszú távú költségvetési hatások ellensúlyozásához és az állami nyugdíjrendszerek által felhalmozott jelentős mértékű eszközök segítenek finanszírozni a nyugdíjkiadások emelkedését. Magas elsődleges többletek fenntartása középtávon hozzájárulhat az államháztartás fenntarthatóságával kapcsolatos kockázatok visszafogásához.

(9) A stabilitási program összhangban van a nemzeti reformprogram 2007. októberi végrehajtási jelentésével. A stabilitási program stratégiájának szerves részét képezik mindenekelőtt a nemzeti reformprogram végrehajtási jelentésében a népesség elöregedésével kapcsolatos kockázatok leküzdésére meghatározott intézkedések. A tervek szerint a kiadások növekedésének visszafogására fenn kell tartani a komoly kötelezettségvállalást azokkal az intézkedésekkel kapcsolatban, amelyek erősítik a közigazgatás termelékenységét. Ugyanakkor a kormány többéves kiadási plafonja, amely a stabilitási program előrejelzéseinek alapját képezi, szoros korlátot jelent a nemzeti reformprogram intézkedéseinek költségei szempontjából.

(10) A programban szereplő költségvetési stratégia nagyjából megfelel az euroövezet tagállamaira vonatkozó integrált iránymutatásokban foglalt, a lisszaboni stratégiával összefüggésben kiadott országspecifikus átfogó gazdaságpolitikai iránymutatásoknak a költségvetési politikák vonatkozásában.

(11) Ami a stabilitási és konvergenciaprogramok magatartási kódexében meghatározott adatszolgáltatási követelményeket illeti, a program az előírt és a nem kötelező adatok ([1]) tekintetében részben hiányos.

Általános következtetésként megállapítható, hogy a program továbbra is magas, bár csökkenő többletet irányoz elő a programidőszakban. Miközben a költségvetési célok elérésének kockázatai általánosságban kiegyensúlyozottak, a program költségvetési előrejelzései 2008-ra némileg óvatosnak tűnnek. A középtávú költségvetési egyenleg stabil és korlátozza a államháztartás hosszú távú fenntarthatóságával kapcsolatos kockázatokat. A kiadások visszafogásának folytatása alapvető jelentőségű marad ahhoz, hogy 2008-ban korlátozzák a ciklikus költségvetési irányvonal kockázatát és a programidőszak folyamán kiigazításokat végezzenek az alacsonyabb növekedési pályának és az adóbevételek lassúbb növekedésének megfelelően.

([1]) Mindenekelőtt nem szolgáltatnak adatokat a következő évekre vonatkozó külső feltételezésekről és az inflációs előrejelzések nem HICP-, hanem inkább CPI-alapúak. Az egyszeri és más átmeneti intézkedések adatait szintén nem adják meg kifejezetten a táblázatokban (és nem történik utalás máshol sem a szövegben).

A kulcsfontosságú makrogazdasági és költségvetési előrejelzések összehasonlítása

		2006	2007	2008	2009	2010	2011
Reál GDP (%-os változás)	**SP 2007. november**	**5,0**	**4,4**	**3,3**	**3,0**	**2,5**	**2,1**
	BIZ. 2007. november	5,0	4,3	3,4	2,8	n.a.	n.a.
	SP 2006. december	*4,5*	*3,0*	*2,9*	*2,6*	*2,1*	*n.a.*
HICP infláció ([4]) (%)	**SP 2007. november**	**1,6**	**2,4**	**2,4**	**2,2**	**2,0**	**2,0**
	BIZ. 2007. november	1,3	1,5	2,4	2,1	n.a.	n.a.
	SP 2006. december	*1,5*	*1,3*	*1,7*	*1,7*	*1,7*	*n.a.*
Kibocsátási rés ([1]) (a potenciális GDP %-ában)	**SP 2007. november**	**– 0,3**	**0,6**	**0,7**	**0,5**	**0,1**	**– 0,7**
	BIZ. 2007. november ([2])	– 0,4	0,4	0,5	0,1	n.a.	n.a.
	SP 2006. december	*0,1*	*0,2*	*0,1*	*– 0,2*	*– 0,8*	*n.a.*
A külfölddel szembeni nettó hitelnyújtás/hitelfelvétel (a GDP %-ában)	**SP 2007. november**	**4,8**	**4,9**	**4,6**	**5,0**	**5,0**	**4,8**
	BIZ. 2007. november	5,9	5,3	5,2	5,1	n.a.	n.a.
	SP 2006. december	*5,4*	*4,8*	*4,6*	*4,4*	*4,1*	*n.a.*
Államháztartási egyenleg (a GDP %-ában)	**SP 2007. november**	**3,8**	**4,5**	**3,7**	**3,6**	**2,8**	**2,4**
	BIZ. 2007. november	3,8	4,6	4,2	4,0	n.a.	n.a.
	SP 2006. december	*2,9*	*2,8*	*2,7*	*2,7*	*2,4*	*n.a.*
Elsődleges egyenleg (a GDP %-ában)	**SP 2007. november**	**5,3**	**6,0**	**5,2**	**5,0**	**4,1**	**3,6**
	BIZ. 2007. november	5,3	6,0	5,6	5,3	n.a.	n.a.
	SP 2006. december	*4,5*	*4,3*	*4,2*	*4,1*	*3,7*	*n.a.*
Ciklikusan kiigazított egyenleg ([1]) (a GDP %-ában)	**SP 2007. november**	**4,0**	**4,2**	**3,3**	**3,3**	**2,8**	**2,8**
	BIZ. 2007. november	4,1	4,4	3,9	4,0	n.a.	n.a.
	SP 2006. december	*2,9*	*2,7*	*2,7*	*2,8*	*2,8*	*n.a.*
Strukturális egyenleg ([3]) (a GDP %-ában)	**SP 2007. november**	**4,0**	**4,2**	**3,3**	**3,3**	**2,8**	**2,8**
	BIZ. 2007. november	4,1	4,4	3,9	4,0	n.a.	n.a.
	SP 2006. december	*2,9*	*2,7*	*2,7*	*2,8*	*2,8*	*n.a.*
Bruttó államadósság (a GDP %-ában)	**SP 2007. november**	**39,2**	**35,3**	**32,8**	**30,4**	**29,0**	**27,9**
	BIZ. 2007. november	39,2	35,7	32,4	29,8	n.a.	n.a.
	SP 2006. december	*39,1*	*37,7*	*36,2*	*35,0*	*33,7*	*n.a.*

Megjegyzés:

([1]) Kibocsátási rések és ciklikusan kiigazított egyenlegek a programokból, ahogy a Bizottság szolgálatai a programban szereplő információkon alapulóan újraszámították.

([2]) A 2006–2009-es időszakra vonatkozóan 3,4 %-os, 3,4 %-os, 3,2 %-os és 3,2 %-os becsült potenciális növekedés alapján.

([3]) Ciklikusan kiigazított egyenleg, az egyszeri és más átmeneti intézkedések nélkül. A legújabb programban vagy a Bizottság szolgálatainak őszi előrejelzésében nem szerepelnek egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések.

([4]) A legújabb program inflációs előrejelzései inkább a nemzeti CPI-n alapulnak és nem a HICP-n. A CPI-infláció 2007-ben szembetűnően magasabb volt, mint a HICP-infláció. A finn hatóságok jelezték, hogy a megfelelő HICP-inflációs előrejelzések a 2006–2008-as időszakban 1,3 %, 1,6 % és 2,3 %, és a fennmaradó években nem lesznek különbségek a két adatsorban.

Forrás:

Stabilitási program (SP); a Bizottság szolgálatainak 2007. őszi gazdasági előrejelzései (BIZ); a Bizottság szolgálatainak számításai.